

ABONAMENTUL.

Un an 80 cor. (60 lei)

1/2 an 40 „ (30 lei)

1/4 an 20 „ (15 lei)

O lună 7 „ (5 lei)

Un nr. 50 fil. (25 bani)

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată C. 1-50 a doua
și a treia oară C. 1-20Manuscrise sunt a se
trimite la Redacția
„UNIRII“ Blaj.

Ziar național — apare în fiecare zi de lucru.

Să ne afirmăm.

Acum, când credem, că idealul nostru național, de veacuri țesut, îl vedem realizat; când unirea tuturor Românilor în un singur stat național român e fapt, unirea aceasta noi dorim să fie complectă și pe veci nedespărțită. Dară ce vedem? Situația politicii generale nu e limpezită, transformarea, provocată prin războiul mondial nu e încă cristalizată, hotărâle României mari, delimitate prin tratatul încheiat la 1916 cu antanta, parcă acum discutate chiar din partea acesteia. Această ținută dubioasă a diplomaților dela Paris, însuflă curaj dușmanilor, ce ne încunjură. Față de acestea nu este iertat să rămânem reci și indiferenți. Noi trebuie să ne afirmăm. Trebuie să arătăm, că suntem conștii nu numai de datorințele luate, ci și de drepturile, ce ni-se cuvin, satisfăcând acelor datorințe. Trebuie să convingem lumea diplomatică, că suntem conștii de forța și demnitatea noastră națională. Armele române au reprimat anarhia dela ostul și dela vestul României mari, ceea ce ne îndreptățește la recunoștința lumii civilizate și doritoare de ordine și de pace. Și după ce imperiul turcesc, de care tremura odinioară civilizațiunea europeană, zace în ruină, după ce colosul de nord, care însuflă groază și fiori, s'a prăbușit și sfărâmat în bucăți, și după Austria, care și-a țesut viața din intrigi s'a destrămat, poporul cel mai valoros, chemat a fi susținătorul ordinii sociale, față de tendințele anarhice, și apărătorul culturii primejdiate în Orientul Europei, este poporul român.

În situația de azi singur poporul român prin loialitatea sa însuflă încredere temeinică, iară prin forța sa armată ofere garanță deplină, că voiește și poate să corespundă nobilei sale misiuni, de a duce în deplinire intențiunile și nisuițele de pace ale lumii civilizate, sătulă și disgustată de ororile războiului. Aceasta misiune a încredințat-o statului român chiar congresul de pace dela Paris, când i-a dat mandatul de a înfrânge bandele bolșeviste din Rusia și din Ungaria.

România a împlinit mandatul european, și cu dreptul așteaptă și pretinde, ca Europa să nu încerce, și nici să nu sufere, ca integritatea statului român să fie violată, ori suveranitatea lui știrbită.

Noi voim să fim și să rămânem uniți toți Români, și să avem domnia deplină în casa noastră. Despre aceasta să lămurim și să convingem opinia publică prin presă, pe cale diplomatică și prin număroasele adunări populare. Dacă ne vom ști afirma, se va ținea pretutindena seamă nu numai de drepturile, ci și de dorințele noastre îndreptățite.

Brava noastră armată își face datorința; să ni-o facem și ceilalți. Să ne afirmăm!

Înfrângerile bolșevicilor. O telegramă oficială a cartierului general din Omsk, din 16 Iunie, anunță, că la sud de Onfa, trupele Amiralului Koltceak au respins pe bolșevicii dela Bielaja. Aceștia au pierdut un mare număr de oameni, 4000 dintre ei s'au înecat. S'au luat 30 de mitrailere.

Situația.

Germania semnează pacea. — Presa franceză contra lui Wilson. — Bulgaria ne face ochi dulci.

Desnodământul se apropie. Parisul jubilează. Salve de tunuri au bubuit la palatul Invalidilor și clopotele Parisului au umplut aerul cu dangăt de sărbătoare în clipa aceea, când delegația germană a primit ordinul semnării. Bătrânul Clemenceau cu lacrimi exclamă: „Iată 49 de ani de când aștept această clipă“. Și lumea se bucură. Sărbătoarea păcii atâta așteptată se apropie.

Conferința de pace face deja ultimele pregătiri și formalități pentru semnare. — Cetind însă

Nota germană predată de v. Haniel încă Luni la o. 5. Conferenței din Versailles: „Guvernul republicii germane, cedând forței superioare, declară, că e gata să accepte și să semneze condițiunile de pace propuse de guvernele aliate și asociate, simți, că desnodământul acesta al tragediei mondiale nu este cel așteptat și gătit cu atâtea jertfe. Bauer declară în nota cunoscută, că se pleacă în fața forței de teama consecințelor militare, dar poporul german nu poate consimți la aceste condiții grele nici nu poate răspunde pentru executarea lor. Parecă e vorba de semnarea unui armistițiu, nu a păcii, pe care o așteaptă lumea.

Italia trece prin grele încercări. Orlando a căzut victimă problemelor externe. Aliații sprijinind pe Jugo-slavi jicnesc revendicările Italiei. Iată motivul pentru ce apare pe scena politică Nitti și Giolitti, germanofili pronunțați. Italia cearcă iarăși o apropiere de Germania și Ungaria.

Pentru această ținută îngrijorătoare

presa franceză face răspunzători pe cei patru, în primul rând pe Wilson. „Le Matin“ de ex. scrie: Mișcarea

naționalistă extrem de violentă ce s'a produs în Italia se datorează președintelui Wilson, care prin mesajul său inoportun a mărit-o și mai mult când s'a văzut, că cu toate concesionile făcute, Italienii nu obțin nimic și că intransigența Jugo-slavilor continuă să se fortifice pe sprijinul dat de Americani și pe indiferența manifestată față de ceilalți aliați.

Guvernul român, cu mici schimbări ce se vor face după sosirea amânată a D-lui Brătianu, va rămânea. Știri sosite guvernului dela Paris anunță, că situația României se va îmbunătăți. Pacea cu Germania va aduce în sinul supremului comitet de potenți, schimbări favorabile României. În presă sunt viu comentate tendințele de apropiere ale

Bulgariei. Fostul primministru Malinoff într'un discurs ținut de curând la Varna a accentuat necesitatea inaugurării unei politici de împăcare și chiar a unei alianțe cu România. Firește — după Malinoff — aceasta reclamă o rectificare de graniță în sudul Dobrogei.

Legăturile polono-române. Corespondentul din Paris al unui ziar polonez a intervievat pe dl Diamandi, delegatul român, relativ la comunitatea de vederi și interese ale polonezilor și românilor.

»Români, a declarat dl Diamandi, cer o frontieră comună cu Polonia spre a ridică un zid contra barbariei bolșeviste și spre a ținea în eșec militarismul prusiac.

Este de notat că căile comerciale ale Poloniei prin România, prin Constanța și Galați sunt un complement necesar al căilor maritime ale Danzigului.

Trebuie să se construiască o rețea de canale și să se întărească liniile de căi ferate directe care leagă Polonia cu România.

Prin joncțiunea celor două armate, forțele bolșeviste se găesc barate în mersul lor spre occident.

Noul cabinet italian. Nitti, președinte. — Tittoni la externe.

Criza cabinetului italian a luat sfârșit.

D. Nitti, după însărcinarea regelui, a isbutit să alcătuiască cabinetul cu care astăzi se va prezenta înaintea Camerei.

Noul minister este astfel compus:

Nitti președinția și internele: Tittoni, afacerile streine; Luigi Rossi, coloniile; Mortera, justiția; Tedesco, finanțe; contra amiralul Sechi marină și interim. la războiu; Baccelli, instrucția publică; de Vito, lucrări publice și transporturi; Visocchi, agricultură; ing. Dante Ferraris, aprovizionarea; Chimienti, postă și telegraf; Cesare Nava, ministerul pământurilor eliberate.

Extras din ordonanța Nr. 21 și 25 (modificată).

1. Vor fi considerați ca infractori;

a) Acei cari fără rea credință prin localuri publice gări, trenuri, pe străzi, etc., vor comunica, colporta, comentă în orice chip, știri fie adevărate, fie imaginare, sau păreri relative la operațiunile de războiu, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 Lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scopul de a spiona, sau trada, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare în timp de războiu.

Nedreptatea ce ni se face prin stampilarea coroanelor.

La vremea sa am fost arătat, că bine ar fi dacă s'ar stampila multele coroane ungurești, cari veneau cu năvală în țara noastră. Toate țările din jurul nostru s'au apucat de stampilare, numai România-Mare nu. Însfârșit apoi iată că ne-am trezit și noi și s'a dat o ordonanță, care poruncește să ducem banii ungurești, pe cari îi avem, la stampilare. Ei dar nu toți: nu se primesc adecă cei tipăriți numai pe o parte, adecă cei de 25 și 200 coroane, nu se primesc nici cei tipăriți pe amândouă părțile, dacă e scris pe ei: „Ediția a doua” (második kiadás, zweite Auflage), nu se primește apoi nici un feliu de ban de hârtie dacă e rupt sau lipit, și nici aceia, cari sunt deja stampilați în alte țări.

Și acuma să ne dăm bine seamă de nedreptatea cea mare care li-se face mai ales țărenilor. Fost-a adecă vreme, când primeam cu toții banii tipăriți numai pe o parte, ba în părțile numai acuma ocupate și astăzi se primesc încă, iară banii vechi sunt tot așa de rari ca corbii cei albi. Știu sate, de unde bolșevicii unguri au dus aproape toți banii cei tipăriți pe amândouă fețele. Ei vor rămânea săraci viața lor întreagă. Cetesc într'o foaie, că o biată văduvă, a cărui bărbat a oăzut în războiu, și-a vândut o păreche de boi, cu 12 mii de coroane. Banii i-a căpătat toți în bani tipăriți pe o singură parte. La câteva zile îi spun oamenii, că banii aceia nu mai sunt buni. Ce. să facă biata muiere? Și-a vândut cele 12 mii de coroane pe 3 mii de coroane tipărite pe amândouă părțile. Adecă în loc de o păreche de boi s'a ales cu un vițaluș.

Ș-apoi să ne gândim numai bine, că cine a știut și a băgat de seamă înainte cu o lună, că sunt și bani de ediția a doua? Nici prin minte nu ne trecea. Cei mai mulți dintre țărani nici acuma nu-i cunosc, deși se deosebesc prin culoare, iară în marginea stângă pe amândouă părțile e tipărit cu negru II. kiadás ori II. Auflage. Dară de aceștia nu sunt mulți. Paguba nu e așa de mare.

Cu atât mai multă pagubă vor avea însă oamenii cu banii rupți și lipiți. Până acuma, dacă aveam bani rupți, îi ducem la perceptorie (steueramt, adohivatal) și ni-i schimbam, acuma zădarnic mergem cu ei acolo, nu ni-i primește nime. Și apoi eu cred, că mai mult de jumătate din banii pe cari

ii avem, sunt, dacă nu rupți în două și în patru, cel puțin lipiți! Ce să facem noi cu banii aceștia? Să-i păgubim toți?

Intrebăm pe Domnul șef al resortului de finanțe, nu s'ar putea oare schimba această ordonanță? Nu se gândeste D-Sa, că jumătate din banii cari sunt în circulație sunt de aceia, cari nu se primesc spre stampilare și că astfel păgubim jumătate din banii pe cari atâtea văduve și orfani i-au câștigat în sudoarea feței lor? Ne rugăm să ni se facă dreptate și o cerem pe calea aceasta, căci astăzi dietă nu avem. Credem, că vom fi ascultați și astfel sărăcimea nu va fi adusă la sapă de lemn.

Industria germană — în Paris.

Produsele germane de industrie, mai ales obiecte de metal, au început încă înainte de încheierea păcii — să inunde piața Parisului. Este aceasta o urmare firească a valutei nemțești și austriace atât de deprețiate, care ispitește într'una pe comerciantul francez și englez să-și procure produse germane. Lucrul acesta îl înțeleg bine francezii, de aceea — cu toate, că ministerul de comerțiu cearcă să liniștească opinia publică declarând, că au de-a face cu un simplu *troc* provizoriu — cer cu insistență regularea valutei, a exportului și dispoziții vamale speciale față de Germania.

Mare adunare pentru Banat

s'a ținut în 15 Iunie în *Bandul de câmpie*. 10.000 de oameni din mânăsa câmpie a Ardealului, au alergat sub umbra mândrului nostru tricolor, ca să spună lumii „într'o însuflețire sfântă și gata la orice jertfe, că: „Pretindem Banatul întreg până la Dunăre și Crișana până la Tisa”, pe baza contractului din 1916 și în puterea principiilor Wilsoniane.

Oratorii zilei au fost: prim-pretorul Dr. Aurel Rusu, Păr. Vasile Suci, inv. I. Coman, țăranul I. Precup, Păr. Dionisiu P. Decei, — care ceteste moțiunea primită cu multă însuflețire și în urmă prefectul Dr. I. Vescan.

Rugăm corepondenți ziarului nostru și pe toți cari ne trimit manuscrise spre publicare să scrie numai pe o față a hârtiei.

La chestia planului de învățământ.

Cu anul acesta s'a închiat o mare pagină istorică a învățământului public românesc din fosta Ungarie. Astăzi învățământul stă în fața unei schimbări serioase. În noua situație trebuie așezat pe temeiuri mai largi, corespunzător intereselor naționale, trebuie organizat cu chibzuială și înțelepciune sub influința judecăței viitorului, pentru că dela întemeierea lui atârână rodul muncii dezvoltate de pionierii culturii naționale.

Prima fază, prin care trebuie să treacă toți cei ce aleargă după lumină și fericire, este învățământul primar. Aceasta formează baza pe care să clădesc în capul omenesc razele de lumină sufletească până la cei mai savanți.

Astfel primi factori ai aplicării învățământului public sunt învățătorii. Ei trebuie deci să întemeieze epoca nouă a învățământului și sprijiniți de moștenirea și învățăturile bogate ale trecutului să deschidă o nouă pagină a învățământului național, care e prima condiție a consolidării neamului.

La începutul erei de mare înasămătate istorică, în evoluția generală a neamurilor, așezarea învățământului primar pe largi temeiuri naționale, e o problemă grea. Rezolvarea fericită a acestei probleme e legată de energiile dascălimei, răzimată pe prudența organelor ei.

Învățătorimea română pătrunsă de acest simț de datorință, liberă de lanțurile ruginite ale trecutului, unindu-se cu nedescrisul entuziasm în primul congres la Sibiu, a hotărât plămădirea planului învățământului primar, corespunzător situație în care trăim.

În entuziasmul nemărginit, ce predomina spiritele, aștepta însuflețită ca momentan să vadă și să i-să de în mână plan nou de muncă în ogorul culturii naționale. Au împărțit rolurile, după studiile diferite, promițând rezolvirea grabnică a planului în timp de vreo câteva săptămâni.

Vremea s'a împlinit, dar de ispravă încă nu s'a scris nimic. Aceasta împrejurare însă să nu măhnească pe congreseți, pentru că trăbuie să recunoaștem că hotărârea aceasta a fost cămăpripită.

Planul de învățământ fiind cheia viitorului, așteaptă o muncă serioasă, cumpănită și probată a celor mai distinși pionieri ai culturii naționale. O astfel de lucrare reclamă timp mai mult și o apăsătoare și îndreptare înțeleaptă din partea acelor ce

privesc chestia și din considerațiuni mai înalte.

Planuri de învățământ au ambele bisericele românești din fosta Ungarie, cari în vremuri de restriște n'au putut fi aplicate în toată estenziunea, acelea ne pot servi încă cu puține modificări și completări. Să va prelucra materia geografiei și istoriei naționale și a constituției.

Prin aplicarea planurilor de învățământ a bisericilor, cu puține modificări, îndreptate în spirit național și completate cu studiile amintite, câștigăm timp pentru discutarea și cristalizarea noului plan de învățământ românesc.

Cu compunerea planului nu e însă rezolvită și asigurată problema instrucțiunii, căci sunt și alte împrejurări cari influențază aplicarea rodnică a celui, cari încă nu pot fi trecute cu vederea.

Gavril Hordovan.

Industria mică în Franța.

În lipsa uriașă ce există între capitalul mare și între micii industriași și comercianți este o necesitate socială ajutorarea și sprijinirea acestora din urmă din partea statului. Altcum prăpastia dintre clasele sociale în loc să scadă crește mereu, milioane industriași nepunând ținea concurența cu capitalul mare.

Lucrul acesta îl înțelege foarte bine Franța. Prin intermediul băncilor populare a deschis un credit de 100 milioane franci pentru a veni în ajutor micilor industriași și comercianți demobilizați. Din suma aceasta se dau împrumuturi — maximul e 20,000 franci — pe cel mult 12 ani, celor ce pot dovedi necesitatea sumei cerute pentru cumpărături de materii sau pentru materialele necesare exploatațiunii sau punerii în exploatare a întreprinderilor. Dobânda împrumutului nu va fi mai mare de 3 la sută sau mai mică de 2 la sută.

Este mai mult ca o necesitate socială: e o datorie de justiție și recunoștința, dacă ne gândim la aceia dintre micii industriași, cari și-a cheltuit cu eroism energia și avutul pe cele fronturi, pentru neam și țară, în vreme ce întreprinderile lor sau dărăpănat; pecând speculațiile capitalului mare — „liferant la armată“ — au întrecut în roade și cea mai lacomă fantezie de bancher.

— Noi Românii nu putem înorești încă ravagiile capitalului mare în industrie și comerț. Bogățiile noastre firești numai de acum își așteaptă ex-

ploatarea. Dar această exploatare se va face și vrem să se facă. Se va face prin capital. Vrem să fie capitalul acela românesc și mai vrem, ca acel capital să nu distrugă, din contră să întărească viitoarea noastră „clasă mijlocie“ acărei creare și înflorire e necesesi-

tate națională de cea mai mare însemnătate. Ne bucurăm, că și cercurile noastre conducătoare sunt pătrunse de însemnătatea acestei probleme și sperăm că vor afla și o rezolvare norocoasă a ei. *Pilda Franței grădiește.*

Nota Germaniei și răspunsul lui Clemenceau.

Din nota de 7 pagini a guvernului Bauer adresată aliaților, — amintită în numărul trecut al ziarului nostru — reținem câteva pasagii mai momentuoase, urmate de energicul răspuns al lui Clemenceau.

Nota Germaniei.

Poporul german nu voiește reluarea războiului sângeros, dorște sincer o pace durabilă. Nu are altă putere în mână decât apelând la dreptul etern incomutabil al vieții independente la care are dreptul poporul german ca toate celelalte popoare. Guvernul republicii germane nu poate sprijini acest drept sacru al poporului german, prin aplicare forțată. Poate spera numai a fi sprijinită de conștiința omenească. Nici un popor nici puterile aliate și asociate nu vor pretinde poporului german să fie de acord din convingere internă cu un instrument de pace care rupe părțile viabile din corpul imperiului german fără a întreba populația respectivă, care lezează suveranitatea de stat germană, impunând poporului german greutăți economice și financiare care nu le poate suporta...

Guvernul este deci silit de a respinge orice răspundere pentru eventuale dificultăți care ar putea să nască din rezistența locuitorilor contra deslipirii lor de Germania. *Dacă guvernul republicii germane este totuși gata de a semna cererile aliaților cu rezerva mai jos menționată, nu a făcut-o de bună voie.* Guvernul republicii germane, declară solemn că atitudinea ei trebuie înțeleasă în sensul, că ea se apleacă în fața puterii fiind decisă de a apăra poporul german care suferă extraordinar de un nou războiu, de sfârșirea unirei sale naționale prin altă ocupare a teritoriului german, de foametea îngrozitoare a femeilor și copiilor și reținerea mai departe, fără milă a prizonierilor de războiu.

Condițiunile impuse, întrec măsurile, pe cari ea o poate realiza.

Guvernul republicii germane se simte obligat a declara că face toate rezervele, respingând orice răspundere față de urmările care ar surveni în Germania

dacă condițiunile nu s'ar putea realiza chiar cu cea mai mare încordare a capacității germane.

Germania accentuează cu deosebire declarația că nu poate primi și semna articolul 231 al tratatului de pace care cere ca Germania să recunoască că este singurul autor al războiului. De aci urmează dela sine că Germania trebuie se răspingă de a recunoaște sarcinile impuse ca rezultat al originii războiului.

Tot astfel Germania nu găsește compatibil cu demnitatea și onoarea sa de a primi articolul 227 până la 230 și al execută; pretinzându-se Germaniei de a preda cetățenii Germaniei puterilor aliate și asociate spre a fi judecați; fiind învinovați de violarea legilor internaționale procedând la acțiuni contra obiceiurilor războaielor.

Guvernul republicii germane protestează hotărât contra răpirii întregii proprietăți coloniale și a motivului după care i-se contestă Germaniei aptitudinea activității coloniale, deși este tocmai contrariul, care de altfel s'a documentat în observațiunile delegației de pace germană.

În decurs de 2 ani, dela ziua semnării tratatului, guvernele aliate și asociate vor supune pentru reexaminare, consiliului suprem al puterilor, așa după cum este instituit în alianța popoarelor potrivit art. 4. Inputerniciții germani vor avea aceleași drepturi și privilegii în fața acestui consiliu suprem, ca și reprezentanții altor puteri controlatoare ale actualului tratat, care jicnesc dreptul de autodeterminare al poporului german, precum și privitor la deciziunile, care împiedică desfășurarea economică liberă și egală a Germaniei. Guvernul republicii germane emite deci declarațiunea cerută cu scrisoarea din 16 Iunie 1919, în forma următoare:

Guvernul republicii germane este gata a semna tratatul de pace, însă fără a recunoaște, că poporul german este autorul războiului și fără ași asuma obligația predării, conform articolului 227 și 230 din tratatul de pace.

Clemenceau

a trimis Duminecă seara la ora 10 dlui Haniel, președintele delegației germane, următoarea scrisoare:

Paris 22 Iunie 1919.

Domnule Președinte!

Puterile aliate și asociate, au examinat nota delegației cu data de azi și din cauza puținului timp ce le rămâne, crede, că este de datoria lor să dea un răspuns imediat. Guvernul german trebuie în mai puțin de 24 de ore să ia o hotărâre definitivă asupra semnării tratatului de pace. Guvernele aliate și asociate au examinat cu cea mai mare atenție toate observațiunile prezentate de guvernul german cu privire la tratatul de pace. Ele au răspuns la toate cu cea mai mare franchețe, făcând toate concesionile ce li-s'au părut drepte. Ultima notă a delegației germane, nu conține nici un nou argument, care să nu fi făcut deja mai dinainte obiectul examenului său. *Puterile aliate și asociate se consideră deci obligate a declara, că momentul discuției a trecut, că nu mai pot primi și recunoaște nici o modificare și nici o rezervă și că se văd forțați să ceară Reprezentanților germani, o declarație fără nici un echivoc, asupra voinței de a semna și accepta tratatul de pace sub forma lui definitivă.* După semnare puterile aliate și asociate, vor face Germania responsabilă de execuția tratatului în totalitatea stipulațiilor lui. Bine voii a primi domnule Președinte, asigurarea înaltei mele considerațiuni.

Clemenceau.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală următoarele:

1. Bonurile de rechiziții și chitanțele ce s'au eliberat pentru rechizițiile făcute de diferitele comisiuni sau trupe ale Serviciului Organizării VI—VII, vor fi achitate complet imediat ce banii vor fi trimiși de Ministerul de Război din București. — Sumele pentru achitarea acestor bonuri au și fost aprobate de Consiliul de Miniștri, dar nu au putut fi trimise, deoarece comisiunile și birourile de rechiziții nu au terminat încă lucrările, pentru a le putea înainta la Minister.

Aceste lucrări terminându-se în curând, se va ridica și aduce banii dela București și atunci după ce corpurile de trupă vor primi banii, au să trimită de îndată comisiuni în plasile unde au rechiziționat cai, care vor rescumpăra bonurile de rechiziție.

2. Toți aceia cărora li-s'au făcut rechiziții și nu au primit bonuri, se vor adresa Birourilor de rechiziții respective, care vor examina reclamațiunile și elibera bonurile, fără de care nu se poate face nici o plată.

3. Ori ce evaluări de prețuri ce s'au făcut de comisiunile de rechiziții, rămân bune și definitive, ne mai putându-se acorda alte prețuri noi.

4. Nici un animal sau vehicul

ce s'a rechiziționat nu se poate da înapoi pentru un moment, restituirea lor făcându-se numai la demobilizarea armatei.

5. Orice reclamațiuni asupra celor arătate la punctele 3. și 4. nu vor avea nici un curs neputându-se rezolvi altfel decât după cum se arată în prezenta publicație.

p. Șeful S. O. VI—VII.

General
Domasnianu.

Gândurile unui om ce hoinărește prin văi și păduri.

(Continuare din Nr. 132).

Și cu cât am zis nu s'a sfârșit încă. Dacă vom trece la considerarea *stepalelor*, a *petalelor*, ni-se deschide o panoramă și mai variată, și mai încântătoare. Câte nuanțe și felurimi de culori. Nu e un adevărat raiu, o grădină a esperidelor orice câmp de flori? Un mozaic superb de culori de frumuseță neasemuită? Cine e în stare să prindă toate detaliurile? Eu unul mărturisesc sunt prea slab. Văd culorile curcubeului semănate, revărsate pretutindeni cu un fast și belșug și cu artă delicată, de este o adevărată încântare a ochilor.

Și dacă socotesc celelalte detaluri mici mă uimesc numai și rămân încrăcânit. Găsesc corole cu petale libere (dialipetale), sau cu petale unite (gamopetale), corole regulate și corole neregulate. Găsesc corole din 5 petale (coriofilee), din 4 petale dispuse cruciș (cruciforme), corole compuse din 3, 4, 5, 6 și mai multe formate fiecare dintr'un limb și dintr'o codiță scurtă (resacee), corole ca un fluture (papilionacee) și anormale, în forma unui tub cilindric (tubuloase) în forma unui clopot (campanulate), în forma unei pâlnii (infundibuliforme), în forma unui tub lărgit la gură, ca o farfurie sau cupă puțin adâncă (hipocraterimorfe), în forma unei stele cu colțurile lățite și rotunjite (rotate) și altele în forma unei stele cu colțurile îngustate, ascuțite la vârf (stelate), și iarăși corole ligulate, labiate, personate și gamopetale anormale.

Dacă n'ai înțelegere toți acești termini esotici, m'ai decât să iei în mână orice tractat de botanică. Nu-mi plac nici mie, ce-i drept. Dar au sunt fabrică de termini tehnici. Această incumbă academicianilor. Eu primesc cuvintele așa, cum mi-le prezintă ei, oameni învățați.

Dar să lăsăm de o parte observările. Din tot ce am văzut și ți-am spus și ție în graiu așa de slab, rezultă în sufletul meu

o dragoste nețărmurită pentru firea ce mă înconjoară. Dacă îți trebuie risipă de culori, de forme, de figuri, acolo o afli. Avea nu te poți plânge de monotonie. Pricep că orice mică preumblare poate fi pentru mine o recreare sufletească și că mă pot întoarce acasă încărcat cu impresii, mai bun și mai bogat la suflet ca mai înainte, cum m'am și întors adeva din excursia de față, după ce stătusem vre-o două ore și mai bine în templul naturii, admirându-i tablourile vii.

Mare dar ne-a hărăzit nouă Dumnezeu. Frumos lăcaș a pregătit el omului. Numai cretinii și nebunii rămân neantînși de atâtea frumuseți. Oare să fii și tu unul dintr'înșii iubite cetitule? Ar fi păcat!

O zi caldă în luna lui cupror. Arșița soarelui mă frigea în mod nesuferit și sudori îmi curgeau părău pe frunte și față. Mă dusesem să văd basinal de gaz metan așa de vestit în împrejurimile acelea. Și acuma par'că îmi părea rău. Săgețile Soarelui erau de tot prea infocate și nu trebuia să mă conving odată mai mult despre adevărul zicalei: ce-i prea mult, nu-i sănătos. Nu-i bună nici dragostea prea mare. Devine dela o vreme insuportabilă. — Dar iată când era să desperez, mă atinge pe față o mână nevăzută, cu degete diafane și mă alintă și răcorește, stămpărând vâpaia soarelui: era o undă lină de vânt, o boare plăcută, era zefirul, preținul săgalnic al florilor. Ce bine mi-a părut atunci de ivirea lui. El mi-a deșteptat atunci în minte tot ce cetisem despre atmosferă și despre vânt cu repetite ocazii, și mai ales îmi răsăria viu în minte ceea ce cetisem despre aer într'o carte splendidă germană. Par'că ași fi avut cartea în mână; așa de limpede răsăria fiecare cuvânt și se arată parecă la lumina zilei, părăsind lăcașul tăinuit al memoriei mele. De dragul cetitorilor voi reproduce fidel tot ce spune aceea carte. Poate că multora le va fi de mare folos, (va urma).

Informațiuni.

— **La indemnul și cu sprijinul Ministrului de Culte, s'au pus bazele unei reviste de lămurire și de sănătoasă îndrumare a sufletului românesc. Încredințată conducerii și îngrijirii de aproape a unui grup de scriitori cu adevărată chemare pentru aceasta, revista, căreia speranțele întemeiatorilor i-au dat numele de „Lamură”, va pune la dispoziția învățătorilor, cum și a marelui public, odată pe lună, pagini de bună literatură și artă națională, alături de cele mai luminoase cercetări de pedagogie și sociologie, ținând astfel pe cetitori în curent cu tot ce se va produce mai de seamă în țară și în străinătate. Nimic din ce va fi de natură a interesă și lumina spiritul public dela noi nu va fi lăsat la o parte.**

Director al revistei va fi A. Vlahuță. Secretar de redacție: Gh. D. Mugur. Administrator: C. Popovici-Tașcă.

Redacția și administrația: str. Dorobanților 40.

— **Rezortul Cultelor** încunoștințează pe toți profesorii de naționalitate germană, cari au cerut să fie admiși la cursul special pentru limba și lit. română, istoria și Geografia României, că toți sunt admiși și cu 1 Iulie se va începe și cursul în Sibiu.

— **La Galați** au sosit din Italia 1450 soldați transilvăneni. În curând toți se vor împrăștia fiecare la vetrele lor.

— **În Croația** partidul țărănesc a prezentat o cerere comandamentului din Fiume, ca să fie trimisă Conferenței de pace. Partidul cere proklamarea republicii democratice croato-slovenă.

— **Alexandru regentul Serbiei** incognito a vizitat orașul Panciova. Din automobil a ținut o scurtă vorbire mulțimei adunate. El a pășit prima oară pe teritoriul Bănatului.

— **Regele Nikita** a sosit la Paris, să aducă la cunoștința marilor puteri aliante, că în conformitate cu tratatul de alianță al marilor puteri, muntenegrinii cer respectarea independenței lor și lărgirea granițelor. Conferența de pace chiar în zilele aceste se ocupă cu chestia Muntenegrului.

— **Transportul** fiecărui soldat american în Franța a costat 35 dollari și fiecare tonă de aprovizionare necesară trupelor 60 dollari. Cheltuiala totală pentru expediția celor 2 milioane de americani a fost deci de 70 milioane dollari.

— **Din Viena** se telegrafiază, că episcopul din Viena Piffel, în numele episcopiei austriace, a adresat o cerere scaunului papal, ca să intervină la Saint-Germain să fie modificate condițiile impuse Austriei. (Ag. Dacia).

— **Senatul francez** a votat noua lege a minerilor în urma căreia lucrătorii și ampoloiații minelor sunt împărțâșiți din câștigul curat al minelor. (Ag. Dacia).

— **Comisiunea interaliată**, care e chemată să aplaneze conflictul Belgiei cu Olanda în ce privește pretențiile Belgiei asupra unor ținuturi din Olanda, și-a început lucrările. Membrii comisiunii sunt reprezentanții celor 5 puteri aliante, ai Belgiei și Olandei. (Ag. Dacia).

— **Alegerile vechiului regat.** Din sursă ministerială putem afirma, că îndată după tranșarea chestiunii păcii cu Germania dl Brătianu va veni la București și imediat după venire se vor fixa definitiv alegerile. Acestea nu se vor face însă la sfârșitul lui Iunie sau Iulie cum s'a spus, ci vor avea loc între 15 August și 1 Sept. Odată cu publicarea lor se va ridica și starea de asediu și cenzură. (Ag. Dacia).

În atențiunea oalfelor de eroitori.

Primesc calfe în lucrătoarea mea; plătesc pentru lucrări mai mari 70—75 cor., pentru lucrări mai mărunte 23—25 cor.

Gombos Márton

croitor

Diofot Anmărtin.

(67) 1—3

Cine știe

ceva despre *Dănilă Pop*, din Lunca (Jud. Târnavei mici), care în 1915 a servit la Reg. de inf. Nr. 50 (Alba-Iulia), Bat. 2. Comp. 5, iar în Oct.—Nov. 1915 a căzut în prinoare rusească, tot ce știe să aducă la cunoștința redacției ziarului nostru. Maria Popa (Lunca. p. Hususău).

Numărul cenzurat de: AUGUSTIN POPA.

Director: ALEXANDRU CIURA.

Redactor: Ovidiu Hulea.